

Door de wet krijg ik kennis van mijn zonde

Lezen: Romeinen 3:1-20

Tekst: Romeinen 3:19-20 en HC Zondag 2

Zingen:

Psalm 25:8

Psalm 119:77

Psalm 39:5, 6, 8

Psalm 138:3

Psalm 81:4

Het Woord van God dat deze middag tot ons komt, kunt u vinden in het voorgelezen schriftgedeelte, Romeinen 3, de verzen 19 en 20. De tekst voor de prediking luidt als volgt:

Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde, en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij. Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde.

Vanuit deze tekstwoorden trekken wij lijnen naar het catechetisch onderwijs dat wij vinden in Zondag 2 van de Heidelbergse Catechismus. Daar worden drie vragen gesteld en drie antwoorden gegeven.

De eerste vraag: *Waaruit kent gij uw ellende?*

Het antwoord luidt: *Uit de wet Gods.*

De tweede vraag: *Wat eist de wet van God van ons?*

Het antwoord: *Dat leert ons Christus in een hoofdsom, Matthéüs 22, de verzen 37 tot en met 40: Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand, en met geheel uw kracht. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.*

De derde vraag: *Kunt gij dit alles volkomenlijk houden?*

Het antwoord: *Neen ik; want ik ben van nature geneigd God en mijn naaste te haten.*

We schrijven als thema boven de prediking: **Door de wet krijg ik kennis van mijn zonde.** We staan stil bij twee gedachten:

1. Een sprekende wet
2. Een zwijgende zondaar

Want er staat in onze tekst: *al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn.* En even verder lezen we: *opdat alle mond gestopt worde, en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij.*

Inleiding

Geliefde gemeente, het is met de scherpe prediking van de wet precies als met de prediking van het liefde-evangelie. Wist u dat? Onder zowel de ene als de andere soort van prediking zijn er altijd maar twee soorten hoorders. Gods Woord, en dat doet de Heere Jezus Zelf aan het einde van Zijn

Bergrede, spreekt van daders van het Woord en hoorders van het Woord. Sommige mensen mogen buigen voor het Woord. Anderen buigen niet voor het Woord en gaan in ongehoorzaamheid verder.

Hoe komen nu deze twee soorten hoorders openbaar als er scherp over de wet wordt gepredikt? Ik kwam bij mijn voorbereiding op de prediking een voorbeeld tegen dat dit wel helder kan maken. Jullie, jongens en meisjes, kunnen dat voorbeeld best goed begrijpen. Het is het voorbeeld van een glazen plaat. Met een glazen plaat kun je twee dingen maken. Je kunt allereerst een ruit maken, zoals we die hier in het kerkgebouw hebben en die je ook thuis hebt. Als je dan op de bank of op een stoel achter het raam zit en je kijkt naar buiten, dan zie je daar allemaal mensen lopen. Je ziet wie er lopen en wat ze doen. Maar als je door die ruit kijkt, ga je jezelf voorbij, en je ogen zijn alleen maar gericht op de ander.

Zo kun je onder de prediking van de wet zitten. De Heere Jezus heeft er ook voor gewaarschuwd. In Zijn tijd waren het de Farizeeën. Die keken altijd door een ruit naar buiten, naar een ander. Ze letten niet op de balk in hun eigen oog, maar wel op de splinter in het oog van hun naaste. Als ze dan door zo'n glazen ruit naar buiten keken, naar andere mensen, en we kunnen het vinden in de gelijkenis van de tollenaar en de Farizeeër, dan zeggen ze: *O God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar.* Ik hoop niet dat u zo'n hoorder bent onder de prediking van de wet.

Je kunt met een glasplaat ook nog wat anders maken, jongens en meisjes: een spiegel. En als je in een spiegel kijkt, zie je geen andere mensen meer. Dan zie je jezelf. En dat is nou wat de Heere wil doen onder de prediking van de wet, wat ook echt noodzakelijk is. Dan ben je als die andere man in die gelijkenis, de tollenaar, die in een spiegel keek. En wat staat er van die man geschreven? *En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs zijn ogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God! wees mij, zondaar, genadig.*

Wat zou het een wonder zijn als zo de scherpe wetsprediking gezegend zou worden voor een mensenkind dat nog nooit echt in de spiegel van de wet heeft gezien. Die deze middag de Heere hoort spreken met de woorden van Zijn wet, van Zijn heilige wet, waarin Hij niets anders vraagt dan liefde. Dat is de samenvatting van de wet. En als je dan gaat ontdekken dat je dat nooit volkomen gedaan hebt, dan blijft er, als het goed is, een zwijgend mensenkind over. Zo willen we dan gaan luisteren naar Romeinen 3, vers 19 en 20, waar het gaat over de onmisbare functie van de heilige wet, zoals we dat ook vinden in Zondag 2 van de catechismus.

1. Een sprekende wet

Er ligt vanmiddag een hele bijzondere brief voor ons open, gemeente, in Gods Woord: een brief van de apostel Paulus, geschreven aan de christelijke gemeente in Rome. Deze brief is van groot belang om ook de rest van de Heilige Schrift te kunnen verstaan. Als je de Statenvertaling opent bij de Romeinenbrief, dan vind je daar een inleiding op de Romeinenbrief. Een van de dingen die daar opgeschreven staan, is dat deze brief een korte en bondige verklaring bevat van de belangrijkste hoofdstukken van de christelijke religie en van al de weldaden die wij in Christus en door Christus van God ontvangen. Daarom wordt deze brief met recht gehouden voor een sleutel tot het rechte verstaan van de hele Heilige Schrift.

Dus wat Paulus mag schrijven aan de gemeente van Rome in die Romeinenbrief, dat is als het ware een middel, een soort bril, om de rest van heel Gods Woord te leren verstaan. Daarom is het terecht dat in het verleden wel eens opgemerkt is dat de Romeinenbrief eigenlijk een catechismus in het Woord van God zelf is. Want als je die Romeinenbrief zo doorleest, zeker van de

hoofdstukken drie tot en met acht, dan kom je daar precies dezelfde thema's tegen als in de Heidelbergse Catechismus: hoe groot mijn zonde en ellende zijn, hoe ik van die zonde verlost kan worden, en hoe ik Gode voor zulke verlossing zal dankbaar zijn. Paulus, die door genade de enige troost, beide in levende en stervende, kende, mag daarvan gaan schrijven aan de christelijke gemeente in Rome.

Nee, deze christelijke gemeente is niet ontstaan doordat Paulus daar gepredikt heeft of dat hij daar geweest is tijdens een van zijn zendingsreizen. Hij is er zelfs nooit geweest, maar toch, door andere dienaren van het Woord en andere mensen is daar een gemeente ontstaan. Wat Paulus hoorde van dat werk van Gods Geest in die gemeente, dat wekte in zijn hart een band naar die gemeente.

Wat was dat eigenlijk voor een gemeente daar in Rome? Dat moeten we even helder hebben om onze tekst van vanmiddag te kunnen begrijpen. Aanvankelijk waren dat Joodse christenen. Er was een synagoge in Rome, en daar zijn Joden geweest die tot bekering gekomen zijn, die tot het geloof in Christus gebracht zijn. Het is heel aannemelijk dat dat Joden en Jodengenoten geweest zijn die op de Pinksterdag in de stad Jeruzalem waren, want we kunnen het lezen in Handelingen 2, dat er ook Romeinen aanwezig waren. Toen de Heilige Geest daar werd uitgestort en er 3000 mensen op één dag tot bekering kwamen, en de Heere dagelijks tot de gemeente toebracht die zalig werden, waren daar ook mensen uit Rome bij. Die zijn heel anders teruggekeerd naar Rome dan dat ze weggegaan waren voor het Pinksterfeest in Jeruzalem.

Wat heeft de Heere toen gedaan? Hij heeft dat willen gebruiken daar in de stad Rome om Zijn Koninkrijk uit te breiden. Toen kwamen er niet alleen Joden tot bekering, maar in die grote stad Rome kwamen ook heidenen tot bekering, kwamen ook heidenen tot het geloof in Christus. Zodat er als het ware een gemengde gemeente ontstond van christen-Joden en christen-heidenen.

En toen gebeurde er wat. In het jaar 49 na Christus besloot keizer Claudius, die regeerde in de stad Rome, dat alle Joden uit de stad Rome moesten verdwijnen. Antisemitisme is al oud, hoor. Jodenhaat ook. Hier zie je het in 49 na Christus. Alle Joden moesten weg. Toen bleef daar een christengemeente over in Rome die alleen bestond uit christenen uit de heidenvolkeren. Vijf jaar hebben ze zo in Rome met elkaar geleefd. En toen werd die wet weer ingetrokken. Toen mochten al die Joden weer terugkeren naar de stad Rome. Die christen-Joden gingen ook weer naar de synagoge, naar de kerk zou je kunnen zeggen. Maar toen ontstonden er spanningen in die kerk, in die gemeente daar in Rome.

Wat was de oorzaak van die spanningen? Nou, die Joden die terugkeerden, meenden dat ze wat meer voor hadden op die heidenen in de gemeente. En waarom? Omdat zij dat bevoorrechte volk van God waren. En inderdaad, gemeente, het Joodse volk was een bevoorrecht volk. En nog steeds is dat het bijzondere volk in deze wereld. De dichter van Psalm 147 heeft het heel helder onder woorden gebracht: *De HEERE maakt Jakob Zijn woorden bekend, Israël Zijn inzettingen en Zijn rechten. Alzo heeft Hij geen volk gedaan, en Zijn rechten, die kennen zij niet.*

Paulus herinnert de gemeente van Rome daar ook aan in het tweede vers van Romeinen 3: *Hun zijn de woorden Gods toebetrouwd.* Maar toch, al die voorrechten van die Joden maakten hen ten diepste niet meer dan een heiden die deze voorrechten moesten missen. Dat gaat Paulus in het begin van zijn brief duidelijk maken. En dan komt hij met zijn doel, het heilige doel van deze brief. Je kunt het vinden in Romeinen 1, vers 16 en 17: *Want ik schaam mij het Evangelie van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en ook den Griek. Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof, gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.*

Paulus noemt die twee volkeren, het Jodenvolk en het Heidenvolk, maar onafhankelijk van hun afkomst kunnen ze alleen maar zalig worden door het geloof alleen. Ondanks dat het volk der Joden zoveel voorrechten hadden, ligt de zaligheid ook van een Jood alleen in een gekruisigde Christus. Nu komt het erop aan, of je afkomst nu Joods is of dat je afkomst nu van een heidens volk is, dat je door het geloof in Christus gerechtvaardigd wordt. Dat is onmisbaar op reis naar de eeuwigheid, gemeente.

Want Jood en Heiden zijn allemaal van dezelfde lap gescheurd. Zowel het Joodse volk als alle Heidense volkeren komen allemaal uit dat verloren paradijs. Ze komen allemaal voort uit Adam en Eva. Dan zegt Paulus in vers 9 van Romeinen 3: *Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet; want wij hebben tevoren beschuldigd beiden, Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn.*

Dat woord moet ik nou vanmiddag gaan preken tegen u, jou en tegen mezelf. Van nature ligt de mens onder de zonde. Wat betekent dat? Vanuit onszelf, zoals we geboren zijn, op de aarde gekomen zijn, leven we in de zonde, zoals een vis in het water. Waar blijkt dat nou uit? Uit wat we samen gelezen hebben in de verzen 10 tot en met 18 van Romeinen 3. En dat ga ik herhalen. Gemeente, als ik dat nu moet doen, moet ik dat van mijn Zender doen. Als die woorden nu opnieuw gaan klinken hier in de kerk, dan krijgt dit kerkgebouw het karakter van een rechtszaal. Ik moet u namens mijn Zender voor het gericht dagen. Dan moet je luisteren naar de Rechter. Dat is God.

Wat zegt de Rechter vanmiddag tegen u? *Er is niemand rechtvaardig, ook niet één. Er is niemand, die verstandig is; er is niemand, die God zoekt. Allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is ook niet tot één toe. Hun keel is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen. Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid. Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten. Vernieling en ellendigheid is in hun wegen, en den weg des vredes hebben zij niet gekend. Er is geen vreze Gods voor hun ogen.*

Dat zegt vanmiddag de Rechter. Wat doet dat nou met u? Wat doet dat nou met jou? Het is toch niet iets vrijblijvends hier in de kerk? We zitten hier niet als een clubje mensen om met elkaar naar een referaat te luisteren. Absoluut niet. U zit hier voor het gericht. De Rechter spreekt. Je leven wordt opengelegd voor een alwetend God. De Heere wil zulke preken gebruiken om je te laten zien in een spiegel, in de spiegel van Zijn heilige wet, zodat je de Heere hoort spreken, zodat je de heilige eis van Zijn wet hoort spreken.

Zijn er hier vanmiddag die dat echt horen? Echt horen? En bij wie het pijn doet in het hart? Want, gemeente, al zijn wij geen Joden en horen wij niet bij dat Joodse volk naar ons vlees, wij zijn wel het toonbeeld van de vervulling van de belofte die Noach heeft uitgesproken over zijn zoon Jafeth. Wij zijn uit Jafeth voortgekomen. Wat heeft Noach eeuwen geleden al gesproken door de Geest der profetie? Dat Jafeth en de nakomelingen van Jafeth mogen wonen in de tenten van Sem. Dat er binnen de grenzen van Gods genadeverbond, wat jaren alleen met het volk Israël gesloten was, plaats gekomen is voor heidenen, zodat heidenen in dat volk Israël worden ingelijfd.

Wat Paulus hier nu zegt over het volk der Joden, dat zij onder de wet zijn, dat geldt ook ons. Ook aan ons zijn de woorden van God toevertrouwd. Wij leven bij de wet. Wij leven onder de wet. Elke zondag wordt de heilige wet daarom aan ons voorgehouden. Wat zegt Paulus nou in onze tekst? Die wet spreekt. Die wet spreekt tot degenen die onder de wet zijn. Toen waren dat die Joodse christenen en ook die heiden-christenen in Rome. En vandaag komt dat woord tot ons: een sprekende wet.

Wat heeft Paulus dan in het bijzonder voor ogen? De Tien Geboden die de Heere God op de berg Sinaï gegeven heeft. In het paradijs werden die Tien Geboden geschreven in het hart van Adam en Eva en waren zij gegrift in hun geweten. Eeuwen later op de berg Sinaï werden ze in twee stenen tafelen gegrift. Die wet spreekt. Die wet moet spreken. Daarom moet er ook over en uit de wet gepredikt worden. Daarom vraagt de onderwijzer hier: *Waaruit kent gij uw ellende?* Antwoord: *Uit de wet Gods.*

Vandaar een sprekende wet, gemeente. Verstaan we dat echt? Heb je echt de wet wel eens horen spreken? De wet vraagt toch geen akelige dingen van je? De wet vraagt toch geen hele moeilijke dingen van je? De wet vraagt liefde. Liefde tot God en tot je naaste. Maar weet u waar het nou op aankomt? Dat vind ik zo mooi beschreven door Maarten Luther in zijn voorwoord op de verklaring van het Romeinenboek. Hij schrijft: *Het woordje wet moet niet op menselijke wijze verstaan worden, zodat het een leer zou zijn over werken die gedaan worden of die nagelaten kunnen worden. Het gaat niet alleen om de burgerlijke wetten die men moet doen, waar je hart helemaal niet bij betrokken hoeft te zijn. Maar het gaat om het binnenste van je hart.*

Want met uitwendige werken kan God niet tevreden zijn. Het komt dus aan op ons hart. Daarom die vraag: Hebt u de wet, de inhoud van de wet, weleens horen spreken in je hart? Heb je, geleid door de Heilige Geest, de diepe geestelijke betekenis van de wet leren verstaan? Nee, die wet is niet zomaar iets, jongelui, van: nou, dit mag niet en dat mag wel, en je moet zus leven en je moet zo leven. Totaal niet. Het heeft er helemaal niks mee te maken. Het is veel dieper. Het gaat om een vrijwillig gehoorzamen aan wat God van je vraagt. Het gaat om een volkomen gehoorzaamheid, gedreven door de liefde.

Hoor maar eens wat Christus als een samenvatting gegeven heeft van de wet van Zijn Vader, een samenvatting waarmee je gelijk afdaalt en afsteekt naar de diepte, naar de geestelijkheid van de wet. Het zijn dezelfde woorden die de leerling citeert hier in de catechismus als hem gevraagd wordt: *Wat eist de wet van God van ons?* En dan citeert hij Mattheüs 22: *Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand, en met geheel uw kracht. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.*

Hoor deze middag de stem van de grote Profeet en Leraar, Jezus Christus. Hij is het ten diepste Die de wet van God laat spreken. Die wet die Gods wil openbaart. Die wet die openbaart wie God Zelf is en wat Hij zo waard is. Diezelfde wet die laat zien dat u, jij en ik tegen God gezondigd hebben. Nu daalt de Heere heel laag af deze middag naar u en jouw hart. Waar komt het nou op aan in ons leven? Dat we die grote God liefhebben, volmaakt liefhebben, en onze naaste als onszelf, met heel je hart, met heel je ziel, met heel je verstand, met al je krachten. Dat is de sprekende wet.

Zo komt de Heere deze middag, en ik moet het nog even herhalen, gemeente: we zitten in een rechtszaal en de Rechter komt met de eisen van Zijn wet. Dan laat Hij weten wat Zijn wet openbaart: Hem liefhebben boven alles en mijn naaste als mezelf, voor de honderd procent, volkomen volmaakt. Dan komt vanmiddag die vraag: Is dat zo? Ligt dat zo in u, jou en mijn hart? Ja, dat is een vraag die de Heere Zelf aan je hart legt vanmiddag.

Wie is hier in Rotterdam-Kralingen die volmaakte liefde heeft betoond, zoals het was in het paradijs? Als dat er is, gemeente, dan heb je in dit leven werkelijk alles tot eer van God gedaan. Dan heb je de liefdeswet volkomen gehouden, tot de titel en de jota, de kleinste lettertekens toe, en dat alles door de liefde gedreven. Is het zo? Is het zo? Heeft de inhoud van de wet, die deze middag aan ons hart wordt gelegd, werkelijk wat gedaan in ons leven?

Dan komt die vraag, die hele persoonlijke vraag, voor dat alwetende oog van God: Kun jij dit alles volkomen houden, gemeente? Ik spreek ook tegen mezelf, hoor. Daar moet een antwoord op komen. Nou moet je wat gaan zeggen. Maar hoe ga je dat nou zeggen? Hoe ga je nou een antwoord geven aan God, Die deze middag zegt: Kun jij, kunt u, kan ik dit alles volkomen houden? Wat is het antwoord? En is het een antwoord dat echt uit je hart opkomt?

Weet u, als je een leerling wordt op de school van Gods genade en je gaat inderdaad de wet horen spreken en je gaat het echt geloven wat God van je eist en wat God waardig is, en je gaat dan zien wie je echt bent voor God, dan ga je huilen, dan ga je wenen. Dan komt dat antwoord op de vraag: *Kunt gij dit alles volkomenlijk houden? Neen ik.* Dat is een antwoord dat God van ons moet horen. *Neen ik.* Niet dus. En tegenover die liefdeswet, God liefhebben boven alles en mijn naaste als onszelf, ontdek ik wat anders: *Neen, ik ben van nature geneigd God en mijn naaste te haten.*

Als je dat echt gaat geloven, gemeente, door de werking van de Heilige Geest, dan wordt je mond gestopt. Dan word je een zwijgende zondaar voor God.

2. Een zwijgende zondaar

Ja, dat schrijft Paulus: *Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde.* Ben je ook weleens tot zwijgen gebracht? We kunnen zoveel praten, hè? Praten, praten, praten, het liefst over een ander. Maar wie heeft geleerd te zwijgen? Te zwijgen voor God? Maar dat doen we zomaar niet. Ik ook niet, hoor. Dat kan alleen de Heilige Geest werken.

Waarom ga je zwijgen? Vanwege dat aangrijpende wat de Heere ons deze middag laat horen. O, gemeente, wat is het toch verschrikkelijk wat hier staat in Romeinen 3. Nou is heel de wereld verdoemelijk voor God. Nou staat heel de wereld in schuld bij God. Nou moet de Heere heel de wereld straffen vanwege de zonden tegen God. Die zonden laat Hij een mensenkind zien dat wedergeboren wordt. Hoe kom je daar nou achter? Ja, door die spiegel van de wet. Dan ga je ontdekken: in plaats van liefde is er haat, ten diepste. Hoewel de Heere in Zijn algemene goedheid nog liefde onderling wil geven, maar als het gaat om die hoge eis van Gods wet, om met heel je bestaan God lief te hebben en je naaste als jezelf, dan moet de mond dicht. Want dat is er niet.

Die kennis is nou nodig: *door de wet is de kennis der zonde.* Wat betekent dat woordje 'kennis' eigenlijk in onze tekst? In de eerste plaats dat de Heere de inhoud van die wet ook bekend gaat maken, niet alleen uitwendig, maar ook in mijn hart. Het is een juiste kennis, een nauwkeurige kennis, zo laat het Griekse woord in onze tekst weten. Maar er zit nog een aspect in het woordje 'kennen'. Het is niet alleen een kennen van de inhoud van de wet, maar ook een erkennen dat dit de heilige eis van God is. En daarbij een erkennen: *Heere, daar heb ik nou nooit volkomen aan beantwoord. En hoe ik het ook geprobeerd heb in mijn leven om Uw wet te houden, ik ben erachter gekomen dat ik het vanuit mezelf totaal niet kan. Sterker nog, ik vermeerder elke dag mijn schuld.*

Als je dat leert geloven, dan ga je David zo goed begrijpen, die zegt: *Ik erken mijn schuld, die U tot straf bewoog; Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.* Weet u, dan denk ik even aan de preek van vanmorgen. Dat doet de Heere nou heel verstandig. Hij laat niet in één keer alles zien wat bij het eerste stuk van de catechismus hoort. Dat doet Hij stapje voor stapje, op Zijn eigen wijze. Hij bepaalt ook de diepgang ervan. Daar is de Heilige Geest zo vrij in. Maar Hij geeft er wel zoveel van te geloven en te beleven dat je gaat erkennen: Wil dit ooit nog goed komen, dan moet God er aan te pas komen, want ik kan het echt niet meer.

Als je op dat punt mag komen en zegt: *Heere, ik kan het echt niet*, dat wordt nou bedoeld met een uitgewerkte zondaar. Dan kun je het ook echt niet meer. Dan heb je ook niks meer te zeggen. Dan ga je ook niks meer inbrengen tegen datgene wat de Heere je toont vanuit het Woord. Dan zeg je: *Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen*. Dan wordt mijn mond gestopt. Dan leer ik stilzwijgen voor God.

Wanneer gebeurt dat dan? Nou, ik zei het al, als je beseft dat je zondaar bent. En dat je ook beseft: dat hebben mensen mij niet gezegd, dat het er zo met mij voor staat. Maar je voelt het in je hart. Het is God Die het tegen mij zegt. Het is de Heere Zelf Die vanuit het Woord laat zien wie ik ben. Zou ik zo'n God durven tegenspreken? Dat is het eerste zwijgen.

Dan het tweede: er komt ook vrees voor God. Want je hebt niet zomaar tegen iemand gezondigd, maar tegen die hoge, heilige, majesteitelijke God. Je gaat vrezen omdat je in de Bijbel leest dat de Heere met een zondaar geen gemeenschap kan hebben. Je gaat vrezen omdat de Heere je zou moeten straffen vanwege de zonde.

Maar er is nog iets waarom je gaat zwijgen. Je weet niet meer hoe je hieruit verlost moet worden. Je kunt jezelf er niet uit verlossen. En je bent misschien nog blind voor die ene Weg, waardoor het wel kan. En als die Weg, met een hoofdletter, dat is Christus, in de nevelen gehuld ligt, dan weet je het ook echt niet.

Tenslotte is er nog iets in dat stilzwijgen. Dat is als het ware een overgave aan de Heere. Als ik dan niets meer te zeggen heb, dan moet God gaan spreken. Het zij tot mijn veroordeling, wat recht is; het zij tot mijn verlossing, waar je naar uit gaat zien.

Nee, gemeente, dat kende die Farizeeër niet, die ik in het begin van mijn preek noemde, die wij tegenkomen in de tempel. Nee, die heeft nooit leren zwijgen. Die kan altijd praten. Die kan altijd wat zeggen. En wat die zegt, ja, dan komt er iets naar voren dat God toch wel een beetje blij met hem moet zijn. Want ja, hij is niet zoals al die slechte mensen om hem heen. Wat hij doet: hij geeft zijn tienden, en twee maal per week vast hij. Hij geeft de tienden van hetgeen hij bezit. Wat een goede man, zeg. En zo denkt hij rechtvaardig te zijn voor God. Maar hij heeft nog nooit de wet echt horen spreken. Natuurlijk kende hij de wet wel. En hij dacht dat hij die wet al aardig gehoorzaamd had. Maar hij verstond de diepe eis van Gods wet niet, die vrijwillige, volmaakte liefde tot God en de naaste. En omdat hij dat niet verstond, had hij nog zoveel te zeggen.

Met die andere man daar in die tempel is het anders. Het enige wat ik hem nog hoor zeggen is dit: *O God, wees mij, zondaar, genadig*. En toen hij dat korte gebed als het ware uitgeschreeuwd heeft tot God, zegt hij niks meer. Dan is zijn mond gestopt. En staat er in het hoekje van de tempel een zwijgend menskind, een zondaar voor God. Hij kon niet aan de liefdeseis voldoen, zoals de Heere dat openbaart.

Ben je zo al eens stil geworden voor God, gemeente? Of mag je misschien deze middag stil worden in de rechtszaal? Weet je waar dat vandaan komt? Weet je hoe dat kan? Als je mag leren zwijgen voor God is dat een vrucht van de wedergeboorte. En waar komt die vrucht vandaan? Waar komt die vrucht van dat stilzwijgen vandaan? Nou, niet uit de mens zelf. Want de Bijbel zegt van alle vruchten van de genade: *Uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid*. Dus het is in ons hart niet te vinden. Daarom kent iemand die niet wedergeboren is het ook niet. Of je nou een wettisch mens bent, of dat je nou een schijngevolige bent, of wat dan ook. Maar iemand die wedergeboren wordt, die de Heere gaat liefkrijgen, die weet iets van dat zwijgen. En die gaat ook op de school van de Heilige Geest ontdekken waar dat zwijgen vandaan komt. Dat komt namelijk uit een Bron.

Want al zegt de Schrift enerzijds: *Uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid*, er staat nog iets in de Schrift: *Uw vrucht wordt uit Mij gevonden*. En Wie zegt dat nou, gemeente? Dat zegt de Heere Jezus. Dus de vrucht van het stilzwijgen voor God vanwege de sprekende wet komt uit Christus.

Ja, maar, zegt iemand, dan heeft de Heere Jezus dus ook gezwezen? Jazeker. En dan neem ik u vanmiddag mee naar Jeruzalem, naar het paleis van Kajafas, waar het Sanhedrin achter de tafel klaar zit voor een hele belangrijke rechtszitting. Terwijl ze klaar zitten, horen ze door de straten van de stad al de voetstappen van de benden en de soldaten aankomen, die met de grootste Misdadiger voor het gericht komen. Het is de gebonden Jezus.

Daar staat Hij, gemeente, voor het gericht. Wat gaat dat Sanhedrin als eerste doen? Ze gaan samen naar getuigen zoeken om Christus de dood in te jagen. Het viel niet mee. De ene beschuldiging na de andere kwam. Maar naar de wet was er geen beschuldiging gekomen van twee of drie getuigen. Daar stond Christus. Nu hoort Hij de ene beschuldiging en de andere beschuldiging op Hem afkomen. Terwijl Hij daar voor Kajafas staat, staat Hij daar als de zondeloze Mens, als de Zoon des mensen Die nooit een zonde gekend nog gedaan had. En toch staat Hij daar beladen met een hemelhoge schuld van een schare die niemand kan tellen.

Dat moet een schuld geweest zijn, dat moet een zwaarte van zonde geweest zijn? Spreekt de Bijbel niet over de zonden van de gehele wereld? Die lagen op Christus toen Hij daar stond voor het gericht. Ja, Hij stond daar gebonden, letterlijk met touwen, maar figuurlijk, geestelijk, stond Hij daar gebonden met de zonden van Zijn Kerk. Terwijl Jezus Christus daar stond in die rechtszaal, plaatsvervangend met al die zonden en schuld op Zich, kwam de heilige wet van God op Christus af. Christus wist het, wat de Heere van Zijn wet gezegd heeft: *Doe dat, en gij zult leven*. En al had Hij het gedaan, volkomen, maar al die zondaren die zalig worden, hadden het niet gedaan. Nu wilde Hij, in plaats van Zijn Kerk, het vonnis van Zijn Vader aanvaarden.

Hij staat daar en kijkt plaatsvervangend in de spiegel van Gods wet. Sta er eens bij stil, gemeente. Toen Christus voor dat gericht in de spiegel van Gods wet keek, keek Hij daar in, plaatsvervangend als de grootste schuldenaar. Het kwam op Christus af dat Hij daar stond met een hemelhoge schuld. Hij wist wat dat voor Hem betekende. Terwijl Christus daar voor het gericht staat, komt de wet in al zijn grootte op Hem af. Het wordt in het hart van de Borg gedrukt: *Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen*.

Zelf nooit een zonde gekend nog gedaan, en toch staat Hij daar in plaats van een mens die de vloek verdiend heeft. Hij weet wat het betekent: straks moet Ik aan het kruis, straks wordt Mijn lichaam verbroken, zoals Hij Zelf symbolisch onder woorden gebracht had. Zijn lichaam, een tempel, zal afgebroken worden, maar Hij zal het in drie dagen weer opbouwen. Het zijn juist die woorden die door twee personen naar voren worden gebracht in dat rechtsgeding: *Maar ten laatste kwamen twee valse getuigen, en zeiden: Deze heeft gezegd: Ik kan den tempel Gods afbreken, en in drie dagen denzelven opbouwen*.

Toen gebeurde er iets in die rechtszaal. Daar hangt de zaligheid van de Kerk vanaf. Toen die dubbele valse getuigen op Christus afkwamen, werd het ademloos stil in de rechtszaal. Toen de hogepriester vond dat het te lang ging duren dat Christus antwoord zou geven, zei hij tegen Christus: *Antwoord Gij niets? Wat getuigen dezen tegen U?* En toen kwam het antwoord van Christus. Wat was het antwoord van Christus? *Doch Jezus zweeg stil*.

Daar staat Hij als het schaap dat stemmeloos is voor het aangezicht van zijn scheerders. Daar staat Hij als het Lam dat niets meer zegt. Wat betekent dat? Nee, dat was niet een zwijgen in de betekenis van toestemmen dat het waar is. Het was zo'n valse aanklacht dat het niet één woord

waardig was. Hier betracht Christus wat Salomo eeuwen geleden geschreven heeft in zijn Spreukenboek: *Antwoord den zot naar zijn dwaasheid niet*. En tegelijkertijd verdiepte dit Zijn lijden. Hij verdroeg het, want: *Aanschouwt Dien, Die zodanig tegenspreken van zondaren tegen Zich verdragen heeft*.

Maar wij moeten dieper afdalen als wij gaan zoeken naar het antwoord waarom Christus zweeg. Toen de hogepriester zei: *Antwoord Gij niets? Wat getuigen dezen tegen U?*, zag Hij achter dit alles Zijn Vader. Hij zag achter dit rechtsgeding de Rechter. En Hij wist het: Mijn ure is gekomen. In die ure die gekomen was, stond Hij daar voor de Rechter, Zijn Vader. Hij wist het: Nu gaat Mijn Vader als Rechter de zonden afrekenen van Mijn Kerk in Mij. En dat wil Ik. Dat aanvaard Ik. En daarom zwijg Ik.

O, gemeente, Hij staat daar in plaats van een zondaar die zelf leerde zien in de spiegel van Gods wet, en die op duizend vragen geen antwoord meer heeft. O, dat heilige zwijgen voor God. Wanneer u als een schuldenaar voor God komt te staan, dat vloeit voort uit het zwijgen van Christus. Christus heeft in plaats van Zijn Kerk gezwegen, opdat een zondaar die leert zwijgen niet zal omkomen.

Dat is een genadig zwijgen, gemeente, dat vloeit uit het zwijgen van Christus. Terwijl Christus wel werd overgegeven tot de angsten en de smaadheden van de hel, terwijl Christus in de diepste duisternis terecht moest komen aan het kruis en moest uitroepen: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Christus wilde een zwijgende Borg zijn onder een zwijgende Rechter. En wie zal dan kunnen bestaan?

Maar tegelijkertijd wordt dat nou juist een troost voor een mensenkind dat leert zwijgen voor God. Al klinken er duizend stemmen van veroordeling, Christus was in het gericht van God een stemmeloze Jezus en heeft die duizend stemmen die op een mensenkind afkomen tot zwijgen gebracht. Een sprekende wet, die alleen maar veroordelen kan, die alleen maar vervloeken kan, heeft een zwijgende Jezus tot zwijgen gebracht. Een aanklagende, aanvechtende duivel, de verklager der broederen, heeft een zwijgende Borg tot zwijgen gebracht.

Als nu al die stemmen die zo in je hart boven kunnen komen, al die beschuldigende stemmen die waar zijn, al die aanklagende stemmen die allemaal waar zijn, als die nu gaan zwijgen omdat Christus in plaats van een zondaar heeft gezwegen, dan komen die momenten in het geloofsleven dat een zondaar weer gaat spreken, spreken van Zijn onuitsprekelijke genade, spreken van Zijn onuitsprekelijke zondaarsliefde.

O, wie mag leren zwijgen voor God door een sprekende wet, maar zicht mag krijgen op Christus en in Hem verlossing mag zoeken en in Hem verlossing zal vinden, die mag gaan spreken. Die mag gaan spreken tot eer van God. Want dat is uiteindelijk het doel. Als de Heere een zondaar leert zwijgen onder een sprekende wet, om dan bij Christus uit te mogen komen, Die een zwijgende Borg wilde zijn, opdat Zijn Kerk gaat spreken, ja, gaat zingen van de wonderlijke weg die Christus wilde banen om een zwijgende zondaar met God te verzoenen. Opdat een zwijgende zondaar een zingende zondaar wordt.

En wat gaan ze dan zingen? *Dan zingen zij in God verblijd, aan Hem gewijd, van des Heeren wegen; Want groot is des Heeren heerlijkheid, Zijn majesteit ten top gestegen*. En dan dat wonder, gemeente: *Hij slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog, die nederig knielen; Maar ziet van ver met gramschap aan de ijdele waan der trotse zielen*.

Hoe hebt u, hoe heb jij, hoe heb ik deze middag in de rechtszaal geweest?

Amen.